
1r Cahier
1810
600
150
50
12 ½
سلطان
ms. turc 241

اوّلكى مكالمه	Ewelqui muquialemè	2 Dialogue premier
صباح وقتنده زيارت ايتمك ايچون	Sabah vaktinda ziaret etmek itchin	pour rendre visite le matin
اغاك نرهده در	Oghan nerede der	Où est ton maître
بونده در سلطانم	Bounda der Sultanum	Mon maître est ici
دخى اويورمى	Dakha oiourmi	Dort il encore
خير چلبيم اويانقدر	Kher tchelebim ouianikder	Non, monsieur il est éveillé.
قالقمش مى	~~Ka~~ kalkmichmi	Est il levé
يوق سلطانم دخى دوشكده در	iok, Sultanum, dakha duckegde der.	Non, monsieur, il est encore au lit.
صباحكز خير اوله سلطانم	Sabahiniz khair ola Sultanum	Monsieur, que votre matin soit bon.
خوش كلدك چلبيم	khoch geldun tchelebim	Monsieur soyez le bienve
دخى دوشكده مى سكز	dakha duckegdesiniz	Vous êtes encore au l

دون كيجه كيج ياتدم	Doun quidje getch yatdum.	La nuit d'hier je me suis couché tard.
8 اخشام مانجه سندن صكره نه ايشلدكز	akcham mandjesinden sonra ne ichlediniz	Après le souper qu'avez vous fait
سن كيتدككى كبى اوينمغه باشلدق	Sen gitduciun guibi oinamagha bachladuk	Après votre départ nous avons commencé a jouer,
نه اصل اوين اويندكز	Nasil oiun oinadiniz	quel jeu avez vous joué.
كيميسى شطرنج كيميسى كاغد اول برلرى داما اويناديلر	~~Les un ont joué au jeu d'Echec~~ quimisi chatrindj quimisi quiaiad ol birleri dama oinadilar	Les uns ont joué au jeu d'Echec les autres aux cartes d'autres encore ont joué aux dames.
كيم الدى اوينى كيم غايب ايتدى	quim aldi oiunu quim ghaib itdi	qui a gagné le jeu qui l'a perdu.
بر اوينده اون غروش الدم	Bir oiunda on ghrouch aldum	Dans un jeu j'ai gagné dix piastres.
نقدر زمان اويندكز	Nekadad zeman oinadiniz	Combien de temps avez vous joué.
بتون كيجه اويندق	Boutoun quidje oinaduk.	Nous avons joué toute la nuit

بو قدر کیچ قالقدیغکه تعجب ایتمم	Boukadad getch kaldkadighine teadjjeub itmem.	Je ne suis pas étonné que Votre levé soit si tard.
ساعت قاچده در	Saat katchdeder	quel heure est-il
کونش طوغمشدر	gunech doghmuchder	Le soleil est levé
کونش قالقمدن اول سوز ویردکم یرده بولنسم کرک ایدی	Gunech kalkmadan evvel seuz virduium iurde boulounsam guerek idi	J'ai donné parole qu'avant le levé du soleil, je me trouverai dans un lieu.
اللهه اصمرلدق	allaha ismarladuk	Nous te recommandons à Dieu
الله بلهجه اولسون عزتله سعدتله	allah bilendje olsoun.	que Dieu soit avec vous

ایکنجی مکالمه	Ikindji muquialémé	Dialogue second
تورکجه سویلمك اوزره	Turqtche seuilemeq uzere	pour apprendre le turc
نه متلع سکا که بو قدر دل بلورسن	Ne mutta (moutler) sana qui boukadad dil bilursin	Que tu es heureux! Toi qui sais tant de langue

الله ویرسون سنده اوکرنه سن	allah virsun! senda eugrenesen	Que Dieu veuille que tu apprennes aussi.
انلری بلمك پك لازمدر	antari bilmeq pek lazimder	Il est trè nécessaire de le savoir
کرچك سویلرسن انك ایچون رجا	gertch seuilersen anun itchun	Vous diter bien; c'est pourquoi nous vous prions que vous
ایدرزکه بزه تورکچه اوکره‌سك	ridja ideriz qui bize turqtche – eugredesen	nous appreniez le Turc
تورکچه‌یی کامل بلورسن دیورلر	Turqtchei quiamil bilursen diorler	On dit que vous savez le Turc parfaitement
الله ویره ایله اولیدی	allah vire euile olaidi	Que Dieu veuille qu'il en soit ainsi.
اینان که بکا ایله دیدیلر	inanqui bana euile dediler	Voyez qu'on me l'a dit ainsi.
بلکی ازبردن اوکرندکم برقاچ سوزی بلمش اولم	belqui ezberden eugrendugum bir katch seuzi bilmech olam	Peutêtre parceque j'ai appris de mémoire quelques parole je le sais!

~~اولقدر سویلیه~~ اولقدر سویلمکه یتشر	Olkader seuilemeq ietisher	Cela suffit pour parler
سویلدکلرمی اکلمزمیسن	seuiledugleruni ~~et~~ anlamaz misen	Comprends tu ce que l'on parle.
اکلرم انجق سویلیه مم	anlarum andjak seuileimem	Je comprends mai je ne puis parler.
کیده کیده قولای ~~اوکرنهسکز~~ اوکرنرسکز	gide gide kolai ogrenarsez	Travaillez, Travaillez, vous apprendrez facilement
تورکجه ایو سویلمك ایچون صق صق سویلمك کرك	Turqtche eiu seuilemeq itchin sik, sik seuilemeq gereq	Pour bien parler le Turc Il faut le parler souvent
صق صق سویلمك ایچون براز بلمك کرك	Sik sik seuilemeq itchin bir az bilmeq gereq.	Pour parler souvent il faut le savoir un peu.
ایو فنا دایما سویله	Eiu fena daima seuile	Bien ou mal parle toujour
یکلشی سویلمك قورقرم	ianlich seuilemeq korkarum	J'ai peur de faire des fautes

قورقمه تورکچه سویلمك اولقدر کوج دکل	Korkma Turtche seuilemeg olkadar gudj deïul	Ne crains pas ! le Turc n'est pas si difficile
یکلش سویلرسم بنی مسخره ایدرلر	ianlich seuilersem beni maskhraiderler.	Si je fais des fautes on se rira de moi.
بلمزمیسن که یکلش سویلمینجه ایو سویلمك اوکرنلمز	Bilmezmisen qui ianlich seuilemeindje eiu seuilemeg eugrenilmez	Ne sais tu pas ce n'est qu'en parlant mal qu'on finit pas bien parler
کرچکسن	~~gertch~~ gertchsen.	Tu dis vrai.

اوچنجی مکالمه	Etchundju muqialemé	Troisième dialogue
یازمق ~~اوزینه~~ اوزرینه	Jazmak uzere.	pour apprendre a écrire
کاغد ایله قلم و مرکب ویربکا	quiaghad ile kalem ve murekkeb ver bana.	donne moi de l'encre un plume et du papier.
اوطه یه کیرك استدکلرکزی بولورسکز	odaia girun istedeuklereenuzi bouloursenuz	allez dans la chambre vous trouverez ce que vous demandez
قلم یوقدر	kalem ioktur.	Il n'y a pas de plume.

دویدك ایچنده واردر	Dividun itchinde Vardur.	Il y en a dans l'écritoire
ایو دکلر	Eyu deiuller.	Elles ne sont point bonne
اشته سکا غیری قلم کسلمه مشدرلر	Ichte sana ghairi kalem gesilmemichdurler.	Voici pour toi d'autre plume qui ne sont point taillée
قلمتراشك قنی	Kalemtrachun kani.	Ou est ton canif
قلم کسمکه بلورمیسن	Kalem gesmeie bilurmisin	Sais tu ~~tail~~ tailler les plume
بکا کوره کسرم	Bana geure geserum	Je ~~sai pour moi~~ les taille seulemen pour moi.
بو قلم کم دکل	Bou kalem gem deiul.	cette plume n'est pas mauvaise
بن شو مکتوبی بتورنجه سن اول برلری بغله	Ben chou mectoubi bitturindje sen ol birleri baghla.	Jusqu'a ce que j'ai terminé cette lettre garde les autre
نه اصل بال مومی قویم	Nasil bal moumi koiaim	quel cire metterai-je
قنغیسندن استرسن	Kanghisinden istersin.	celle que tu voudra

ادکی یازدك می	aduni iazdun mi.	As tu écrit ton nom
یازدم صانرم انجق تاریخنی یازمدم کبی صانرم	iazdum Sanarum andchak tarikhni iazdum quibi	Je l'ai écrit je ~~pense~~ crois seulemen ~~que~~ j'ai oublié la date
ایك قیچنجسی در	aiun katchindjisi dir	quel est le jour du mois
بوگون ایك اون بشیدر	Bou gun aiun on bichidir	C'est le 15e. jour du mois
ریك قنی	riq kani	ou est la poudre
ریكدانده واردر	riqdanda varder	Elle est dans la poudrière
اشته خدمتكارك	ichte khizmetqiarun	Voici ton serviteur.
مكتوبلری منزل خانه یه كوتور	megtoubleri menzil khanei getur.	Porte cette lettre à la poste
دوردنجی مكالمه	Deurdundji muqialémé	Quatrième dialogue
دوست ایله دوست	Dostile dost.	Un ami avec un ami.
صباحكز خیر اولسون چلبیم	Sabahiniz hair olsoun tchelebim	Que votre matin soit bon monsieur.
خوش كلدك صفا كلدك سلطانم	Khoch geldun Safa geldun sultanum.	Vous venez bien, vous arrivez heureusemen monsieur!

مزاج شریفکز نجه در	Mizadji cherifunuz nidje der	Commen te porte tu
شکریا سز نجه سکز	chugar ya siz nidjesiniz.	Louange a Dieu, comment êtes vous
چوقدن سنی کورمدم	tchokhdan seni geurmedum	Il y a longtemps que je ne l'ai point vu.
نره ده ایدکز بو قدر زمان	Nerede idiniz bou kadar zeman.	Ou étiez vous pendant ce temps
نه سببدن بکا کلمدك	Ne sebebden bana gelmedum.	Pourquoi n'êtes vous pas venu me voir.
سن بنی اونتدك صاندم	sen beni unuttun sandum.	Je croyais que tu m'avais oublié
معذور بیورك سلطانم	Mazour buiurun sultanum.	Excusez moi, monsieur
اکر استدکم قدر حضرتکرکزی سلاملمغه کلمدم ایسه بکا قباحت بنم دکل	Eyer istedughum kadad hazretleri selamlamagha gelmedum ise — kabahat benum deil.	Il n'y a pas de ma faute si je ne suis pas venu vous saluer autant que je l'aurais voulu.
کلمك سزه استردم کلمکه انجق ایشم چوق اولدوغندن کلهمدم	size isterdum gelemeie andjak ichum tchok oldughunden — gelemedum.	Je voulais venir vous voir, mais la quantité d'affaires que j'avais fait que je ne suis pas venu.
اولقدر ایشلرم وار ایدی که سکا کلهمدم	ol kadar ichlerum varidi que sana gelemedum.	J'avais tant d'affaires que je ne suis pas venu.

مرادم وار ایدی	Muradum Varidi	J'avais l'intention
نیّت دوسته یتشر	Niet Doste ietisher	La Volonté suffit à un ami
سزی صاغ سلیم کوردکمه سونرم	Sizi Sagh Selim geurdugume sevinurim.	Je suis bien aise de vous voir sain et sauf.
قرداشك خسته دردیو اشتدم	Kardachun Khaste der dieu ichitdum .	J'ai appris que ton frère est malade
نجه در شمدی	nidjeder chimdi	Comment est il maintenant
شکر اللهه ایوجه در	Chugur allaha eiudjeder.	Louange à Dieu un peu mieux
اندن اوتودو بك تصلندم	andan euturu pek tesalandum	car j'ai de la peine J'ai été bien inquiet de cela
خسته لکی نه ایدی	Khastaligki ne idi	quel est sa maladie
ستما ایدی	Sitma idi —	c'est la fièvre
انی ستما نقدر زمان طوتدی	ani Sitma ne kadar zeman ~~tut~~ toutdi	~~Depuis~~ combien de temps la fièvre ~~le tient elle~~ l'a elle tenu
اوچ ای	utch ai	~~deps~~ trois mois
ستماسی دخی طوتیوری	Sitmassi dakha toutouiourmi	la fièvre le tient elle encore
بعضی کرّه	bazi gerre	quelques fois

الله صاغلغنی ویرسون	allah saghlighini virsoun	que Dieu lui donne une bonne santé.
عمرکز چوق اولسون سلطانم	Umeunez tchok olsoun sultanum	que votre vie soit longue monsieur.
بشنجی مکالمه	Bechindji mugialemé	Dialogue cinquième
هوا اوزرینه	hera uzerine	sur le tems
هوا نه اصل در	hera nasilder	quel temps fait-il
هوا بوزقدر	hera bouzoukder	le temps est mauvais
هوا کوزلدر	hera guzelder	le temps est beau
هوا صوقمیدر	hera so-ougmidar	le temps est-il froid
هوا اسیجاقدر	hera sidjakder	il est chaud
یغمور یغیور کبی	iagmour iagior gibi	il pleut je pense
دمده	demmede	tu es dans l'erreur
روزکار دکشلدی	rouzguiar deguichilder	le ~~temps~~ tems est changé
بوکون یغمور یغمز	bou guen iagmour iagmaz	~~ce jour~~ aujourd hui il ne pleut pas

عمرکز چوق

كوك كورليور	quq qurlior	Le Ciel tonne
طولو يغيور	Doulou iagior	la grelle tombe
شمشك ~~[illegible]~~ چقيور	chimcheq tchakhior	la foudre éclate
بو كيجه اورتالق طوكديمى	bou guitche ortalik doundimi	cette nuit les ruisseaux n'ont ils pas gelé
خير امّا شمدى طوكيور	Khir amma chimdi douior	non mais maintenant il gèle
بوس واردر گبى	bous varder gibi	il ya ~~du brouillard~~ de la glace je pense
اويله در	Luilider.	il en est ainsi

التنجى مكالمه	altindji muqialemè	cinquieme dialogue
سير اوزره	Seir uzrè	sur la promenade
بره اوغلان	Brè ~~d~~oglan.	hé! Garçon
لبيك سلطانم	Lepeik sultanum	plait il, monsieur
وار على چلبى يه دى كه بورايه كلسون	Var ali djelibie di qi bouraia gerlsen.	Va chez Mr Ali dis lui qu'il Vienne ici
اشته كليور	Ichte gelior.	Voici qu'il Vient

8

ايو كلدك چلبى اوغلانى سكا يوللسم كرك ايدى	Ei geldun tchelibi oghlani sana iollasam, gereg idi.	Vous venez bien Monsieur, j'allai vous envoyer mon domestique
نيچون بر خدمتكزده لازم ميميز	Nitchin bir khizmetienizde lazim=miz	Pourquoi suis je utile a votre service.
خير انجق شو هوانك كوزللكنه بق	Kher, andjak chou havanin guzelliine bak	Non, mais regarde la beauté de ce temps
بويله هواده اوده طورمق لايقميدر	Beuile havade evde dourmak laikmider.	Avec un tel temps peut on rester a la maison.
يا نه يپالم	Ya ne iapalum	Que ferons nous
كل سيره كيده لم	Gel seire gidelum	Viens nous irons à la promenade
بو كون سيره كيده مم اشجكزم وار	Bou Gun seire gidemen ichuji=ezum var.	aujourd'hui je n'irai pas a la promenade j'ai une petite affaire
ايشلرك اولقدر بجه دكلدر كه يارنه براقميه سن	ichlerum olkadar bejjid deilder qui yarina brakmaiasen	Vos affaires ne sont pas si pressée que vous ne puissiez les differe jusqu'a demain.
دنيا قدر ايشك اولسه بن بو كون سنى قويورمم	Dunia kadar ichun olsa ben bou Gun seni koivermem	quand même tu aurais toutes les affaires du monde je ne te laisserai pas partir aujourd'hui
سبب طوتمه شو كوزل هوايى قاچرميه لم	Sebeb toutma chou Guzel havai katchirmaialum	Point de raisons, ne laissons pas echapper un si beau temps

بولکون ایله جکنی یارنده ایله بلورسن	Bou Guen idedjegtni iarinda ide bilourssen.	Ce que Vous ferez aujourd'hui Vous pouvez le faire Demain
خدمتکارمی قیق طوتمغه یوللمشم	Khizmetgiarumi kaik toutmagha ollamichem.	J'ai envoyé mon domestique chercher un caik
چونکه البتّه استرسن سکا یولداش اولیم	Tchoungi albettede isterssen sana ioldach olaim.	Puisque Vous le Voulez absolument je Vous accompagnerai
قایغه یوللدیغم خدمتکار نه پك کیجکدی	Kaigha iolladughum khizmetgiar ne petz gidjigdi	Le domestique que j'ai envoyé chercher le caik tarde bien a venir
اشته سکردرك کلیور	ichte seirdereq geliar.	Le voici qu'il vient en courrant
قایق بولدکمی	Kaik bouldunmi.	as tu trouvé un caik
اوت سلطانم بربك ایوسنی بولدم	Evet sultanum bir peq eissini bouldum	Oui Mr. J'en ai trouvé un très bon.
قچه طوتدك	Katcha toutdun —	à combien l'as tu pris
30 paras برزلوته یه طوتدم	Bir zouloutaia toutdum	Je l'ai pris à un florin
حاضرلدکمی هرشی حاضر ایتدکمی	Her chei khazir itdunmi	As tu tout préparé
حاضردر سلطانم	Khazir der sultanum	Tout est prêt Monsieur
ایمدی انلری قایغه کوندر	Imdi anlari kaika gander.	Eh bien envoyez les au caik.

تیز کیده لم که سیجاغه قالمیه لم	Tez gidelum qi sidjagha kalmaialum.	allons de peur d'avoir de la chaleur.
هایده کیده لم چلبی قرداشکه اوغرایه لم	haide gidelum tchelibi kardachini oghraialum	he bien, allons nous rencontrerons Mr. Votre Frère.
engager en seduisan — بولایکه انیده ایاردییدق	Boulaigi onida airadaiaduq	Plais à Dieu que nous le séduisions aussi
پك ایو سلطانم	Peq ii sultanum	Trés bien monsieur.
چوق اکلنمز یولمزك اوستنده در	Tchoch ~~ar~~ eilenmez iolumuzun ustundader	nous ne retterons pas longtemps il est sur notre chemin.
صباحکز خیر اولسون سلطانم	Sabahiniz khair olsoun sultanum	que votre matin soit bon Mr.
خوش کلدکز اغالر	Khoch geldiniz aghaler.	Soyez les bien venu Mr.
بزم ایله — هایده کل بیلمزجه	haide gel bilemuzde.	he bien viens avec nous
نره جگه کیدیورسکز	Neredjeie gideiorsiniz	où irez vous
سیره کیده لم	Seire gidelum	Nous irons à la promenade
پك ایو سلطانم کیده لم	Peq ii sultanum gidelum.	Trés bien Mr. allons

کیرك اغالر	Girun aghalar	Entrez M.rs
اشته اورته کویه کلدك	ichte Ortagoia gelduq.	Nous Voici arrivé à Orta-Kioi
بوراده اینه لم و باغچه یه کیده لم	Bourada inelum ve baghtcheie gidelum.	descendons dans ce lieu et allons dans le jardin.
پك ایو اویله اولسون	Peq ei euile olsoun.	Trés bien qu'il en soit ainsi
بره اوغلان مانجه یی آلده بیلمزجه کل	Bré oghlan mandjei alda — Bilemuzdje gel	hé! Garçon Prends a manger et Viens avec nou — .
اشته باغچه یه کلدك	ichte baghtcheie gelduq	Nous Voici arrivé au jardin
هی نه دیرسن بو یرجکز ایو دکلمی	hei ne dersen bou iedjez ei — deilmi.	hé que dis tu, ce petit lieu n'est il pas beau.
اوتورالم اغالر و بر لقمه شی ییه لم	Otouralum aghalar ve bir lokma chei ieielum	asseyons nous M.rs et mangeon un morceau
شرابی کتور	cherabi getitur —	apporte du Vin
پك کوزل یردر	Peq gazel ier der	c'est un trés joli lieu
وار بوستانجی یه سویله بزه براز یمش کتورسون	Var Bostandjia seuile bize bir az iemich getirsin	Vas chez le Bostandji dis lui qu'il nous apporte un peu de fruits

بن انكا اصمرلدم كيتدى قوپرمغه	ben an ismarladum gitdi kopar=magka.	Je lui ai recommandé d'en cueillir
اشته كليور	ichte gelior	Voici qu'il vient
خوش كلدكز اغالر	khoch geldiniz aghalar.	Soyez les bien venus M.rs
سزه طورفانده كراس كتوردم	size turfanda giras geturdum	Je vous apporte les 1.res cerises
شمدیجك قوپردم تازه درلر	chimdidjek kopardum taze durler	Je vien de les cueillir elles sont fraiches.
كوزل كراسدر	guzel giraz	C'en de belles cerises
براز باغچه ده كزه لم صكره قيغه دونرز	Bir az baghtchede gizelum sonra kaigha duneriz	Promenons nous un peu dans le jardin ensuite nous retournerons au caik
هايده كزه رك كيده لم	haide gizerek gidelum.	allons y en nous promenant
چك بوغازه طوغرو	tcheg boghaze doghrou	tire droit au canal
ارناود كوييه كلدك	arnaudgoine geldug	Nous voici arrivé à arnaaud-Kioi
اشته بيوكدره	ichte buiqdere	Voici Buiugdere
اینه لم می سیری پك كوزلدر	inelummi seiri peg guzeldur.	descendrons nous ici la promenade est très belle.

sortie du caik

بتون بوغازی قره دکزه دك کزه لم	boutoum boghazi kharadenizedeg gizelum.	Promenons nous dans tout le canal jusqu'à la mer noire
دونشده اناطولیدن کچرز	Dunuchde anadoliden getchriz	Nous ~~reviendrons~~ passerons en revenant par l'asie
اشته اناطولی یه کلدك	ichte anadolie geldug	Nous voici arrivé à l'asie
شو چفتلکه کیره لم	chou cheftlikie girelum	Entrons dans cette metairie
شرابك وارمی دخی	cheraban varmi dakha.	y a t il encore du vin
اوت سلطانم ایکی شیشه دخی وار	Evet sultanum igi chiche dakha var.	Oui Mr. il y en a encore deux bouteille
کیتمزدن اول ایچه لم	gitmezden evvel ichelum	avant que de partir buvons

یدنجی مکالمه	Iedindji mugialemè	Dialogue septième
خبر اوزره	Khaber uzerè	Sur la nouvelle
نه خبر	Ne khaber	quelle nouvelle
بر خبرك یوقمی	Bir khaberun iokmi	y a til du nouveau
هیچ برشی اشتمدم	hitch bir chei ichitmedum	Je n'ai rien entendu.
نه دیرلر	Ne derler	que dit-on.

بزم سفرمز واردر دیو اشتدکمی	Bizum seferumuz varder diou ichitdunmi.	N'as tu pas entendu dire que nous avions la guerre.
اشتمدم	ichitmedeum	Je n'ai pas ~~et~~ entendu.
بعض دشمن اوزرینه سفر اولاجقدر دیدیلر	Bazi duchmeny uzerine sefer oladjakder dediler.	Dit-on avec quel ennemi on fera la guerre.
سفر اولاجقدر دیرلر ایدی انجق اصلی یوقدر	Sefer oladjakder dirler idi andjak asli iokder	On dit qu'on fera la guerre mais il n'y a pas de motifs
بارش اولاجق دیدیلر	Barich oladjakh dediler,	On dit qu'on fera la paix
بارش اولاجغن اناندکمی	Barich oladjaghin inandumi	~~Je~~ tu crois ~~pas~~ qu'on fasse la paix
اویله صنارم	Euile sanarum -	Je le pense ainsi
کاغدلر نه دیرلر (سویلر)	Kaghidler ne derler —	que disent les papiers
نه زمان قالقجق عسکر	ne zeman kalkhadjakh asker	Dans quel temps levera-t-on l'armée
بللو دکل (اشیکره)	Bellu deyl (Sur.e)	c'~~est~~ incertain
دیمزلرمی نره یه کیده جک	Dimezlermi nereie gidedjek	Dit-on à quel lieu elle ira
الیغورنه یه کیده جک	Alighornaia gidedjek	Elle ira à Lyvourne.

فلان اغادن اوتوو ديدكلرى ~~كرچكميدر~~	fulan aghadan diduglèri	Ce que l'on dit d'un tel
كرچكميدر	girtchqmider.	est il vrai.
نه ديرلر	ne derler	que dit on.
اورلمش ديديلر	Wuritmich dediler	on dit qu'il a été frappé.
يازق زيرا پك ايو ادمدر	Iazith zira peq ei adem der.	c'est dommage car c'est un très brave homme
كيم اوردى	qim wurdi	qui l'a frappé.
ايكى اصلاجق	igi asladjath	deux pendard.
سببى بلنمزمى	sebebi bilenmezmi	sait on le motif.
برسلّه اوردغى ايچون ديديلر	Bir sillè wurdighi itchin dediler	On dit que c'est pour avoir donné un soufflet.
~~انانم~~ انانمم	inanmam	Je ne le crois pas
بنده انانه مم	Bendè inanamam	Moi non plus je ne le crois pas
كرچكى تيز طويلور	gertchgi tez douilour.	On saura ~~d'abord~~ bientôt la verité.

سکزنجی مکالمه ایکی دوست اراسنده	Segizindji mugialeme iqi dost arasinda.	8e. Dialogue entre deux ami
اغا سزی بر کمسه استیور	Agha sizi bir gimse istior	Mr. Une personne vous demande
سویله کلسون ایچرو	Seuile gelsen itchirou	dites lui qu'il entre
~~صبحکز خیر اوله~~ صباحکز خیر اوله	Sabahhiniz khhir ola	que votre matin soit bon
عاقبتکز خیر اوله	akhibetiniz khhir ola.	que vos fin soient bonne
اغایه بر اسکمله کتور	Aghaie bir isgemle getir	donnez un siege à monsieur.
لازم دکل	Lazim deit	ce n'est pas nécessaire
معذور اوله بونده چوق اکلنه مم	Mazour ola bounda tchok eiglinemem.	Excusez moi je ne resterai pas longtemps
شمده یقین بر دوستك زیارتنه کیتسم کرك	chimda iakhin bir dostun ziaretine gitsem gereq	Il faut que j'aille visiter un ami qui est dans le voisinage
نه یك اوتلرسن بر از اوتور بر طتلو صحبت ~~ایده~~ ایده لوم	Ne peq Acettersen bir az otour, bir toutlou musahhebet idelum.	Comme vous êtes pressé assayez vous un ~~p~~ instant nous ~~ferons~~ aurons une ~~douce~~ conversation amicale.

نیجه سکز سلطانم	Nidjesiniz sultanum	Comment vous portez vous monsieur.
ایو خوش سلطانم	Eyi khoch sultanum.	Trè bien monsieur
خاطرکزی صورمغه کلدم	Khaterlinuzi sormagha geldum	Je suis venu m'informer de votre santé.
الله راضی اوله سلطانم	alla razi ola sultanum	que Dieu vous approuve (grace a Dieu)
الله عمرکزی چوق ایلیه	alla umrunuz tchokh eilie	que Dieu vous donne une longue vie
بر خبرک یوقمی	Bir khaberun iokmi	Il n'y a point de nouvelle
هیچ یوق در بلکی سزده یکی خبرلر وار در	hitch iok der belgui sizde ieni khaberler varder	Il n'y en a point. Peut etre savez vous quelque chose.
فلان پاشا معزول اولمش دیدیلر	Foulan Pacha mazoul olmuch dediler	On dit qu'un tel pacha est déplace
دکمه ده زیرا ~~...~~ وزیرک ~~...~~ کوزنده در و عسکر انی سور	Deimede zira Vizirun guzinde der ~~ve~~ asger ani sever.	tu te trompe car il est bien vu du Visir et l'armée l'aime
بر یک ایو ادم در عقللودر جومرد در	Bir eiog adem der akilloudur ve djoumerdder.	C'est un trè brave homme sage et généreux

کمسه یه ضرری طوقنمز و هپسینك ایلکنی استر	qimseie zarari dokhounmaz ve hepsinun eileini isted	Il n'a nui à personne et il veut le bien de tout le monde.
فقیرلرك باباسیدر وصوچسزلرك ~~[illegible]~~ قورتاریجیدر	fakhirler un babasi der ve soutchsouzlerun khortaridjisider.	c'est le père des pauvres et le défenseur des innocens
انك معزول ~~اولدیغی~~ اولمسی چوق آدمه ضرر کتوردی (اولور)	anun mazoul oldighi tchok ademe zarar getter.	Son déplacement a fait de mal à beaucoup de personnes
کرچکسن اغا انك ایلکلری چوق اشتدم	gertchegsen agha anun eiliglerini tchok ichitdum	Vous dites vrai Mr. j'ai entendu de lui beaucoup de bien.
دنیانك ایلکنی سویلیورلر	Duniamun eileqini seïliourlar	on dit de lui tout le bien du monde
یازق که اویله آدم بختسز طالعسز اوله	Yazikh qi euile adem bakhtsez talasez ola	c'est dommage qu'un tel homme soit malheureux et ait une si mauvaise étoile.
~~[illegible]~~ انجق کیمدر قپوده	Andjakh qimder khapouda	Mais quesqui est à la porte.
بر چوقدار در	Bir Tchokhadad	c'est un ~~domestique~~ valet de pied.

بو وقتكز خير اولسون اغالر	bou Vaktiniz khir olsoun aghalar.	Bonjour messieur
اغامك سزه سلامى وار شو مكتوبه نظر ه بيورك	aghamun size selami Vad, chou mektoube nazer buiurun.	Mon maitre Vous salue ; lisez cette lettre.
اغاكه بندن چوق سلام ايله دى كه يارن ديدكى يره بولنرم	aghana benden tchok selam eile, di qui yarin didigui ierde boulounurum.	Salue ton maitre de ma pari dis lui que demain, je me trouverai dans le le lieu qu'il a dit
بو مكتوبى كيم يوللدى سكا	bou mektoubi qim iolladi sana	qui t'a écrit cette lettre.
احمدك قرداشى يوللدى بنى اوه دعوت ايديور	akhmedun kardachi iolladi beni ava davet ideior.	C'est le frere d'Ahmed qui me l'a écrite il m'invite a venir à la chasse
بنده سزك ايله كلمه يك استرم	benda sizun ile gelmeie peq isterum	Je desire bien venir avec vous
خوش كلدكز صفا كلدكز	khoch geldiniz safa geldiniz	Soyez le bien venu
بارى يارين بر ذوق ايدرز	Bari iarin bir zevk ideriz	J'espere que demain nous nous amuserons
كيده يم ايمدى هر شى حاضرليم	gideim imdi her chei hhasirlaim	En ce cas là je t'ai tout préparé

پك ابو سلطانم الله بيلكجه اولسون	Peq ei sultanum alla bilendji olsoun.	Trè bien Mr. que Dieu soi avec Vou.
طقوزنجی مکالمه	Dokhouzindji mukialemè	Neuvieme dialogue
برکمسه یی سؤال ایتمك لکون اوزره	bir qimseï souäl itmeq uzre	pour demander quelque chose à quelqu'un.
کم ایدی اول چلبی که سنکله دمین لاقردی ایدر ایدی	qim idi ol tchelibi qui seninile demin lakirdi ideridi	quel étai le monsieur qui causai avec Vou
نمچه در	Nemtche der	C'est un almand.
بن انی انکلز ظن ایتدم	ben oni engliz zenn ittdam	Je l'ai pris pour un Anglai
بچلودر	Betchlouder	Il est de Vienne
نمچه کوره تورکچه پك ابو سویلر	Nemtch geure ~~turtch~~ turtche pey ei seuiler	Pour un almand il parle trè bien le Turc
تورکچه یی چوق مسلمانلردن ایو بلور	Turtchei tchok musulmanlerden ei biler.	Il sai mieux le turc que beaucoup de Musulman
~~خاهر~~ ظاهر چوقدن ~~بیو~~ بو ولایتلرده کزر	zaher tchokdan bou vilaietterde gezir	Mais il y a longtemps qu'il demeure dans ces pays

بش يلدن بروه بونده در	Beck ieldeη bera bounda der	Il y a cinq an.
برپك ايو آدمه بكزر	bir peq ei adamè benzer	il a l'air d'un trés brave homme
انك ايله كورشمكه بك حظ ايتسم ايدم	onun ile geuruchmeïè beq-hazz idum.	Je désire bien me trouver avec lui
سنى لو انك ايله ~~بولشدرم~~ بو لشدررم	Seni onun ile bouloucht-durum	je vous ferai ~~fais moi~~ trouver avec lui
نره ده ~~اوتور~~ اوترر	Neredè otourou	ou demeure t il
بونده يقين ~~اوتور~~ اوترر	bounda iakhin otourou	il demeure prés d'ici
نه زمان سلاملمغه كيدرز	Ne zeman selamlamagha giderin	quand irons nous le saluer.
نه زمان بيوررسن	ne zeman buiurursen	quand vous voudrez
ايشك اولمدوغى زمان كيدرز	ichun olmadighi zeman giderin	nous irons lorsque ~~quand~~ vous n'aurez pas d'affaire.
يارين صباح كيده لم	iarin sabath gidelum	allons y demain matin.
پك ايو سلطانم	Peq ei sultanum.	Trés bien monsieur.

اونجی مکالمه	Onundji muquialemé	Dixième Dialogue
برشی صتون المق اوزره	bir cheï satun almak uzre	Pour acheter quelque chose
نه استرسن اغام نه ارارسن	ne isterssen agham ne ararsen	que Veux Mr. que cherche t'il
برکوزل و ایو چوقه استرم	bir guzel ve ei tchokha isterum	Je Veux un beau et bon drap
بیورك ایچرو استانبولك الك ایو چوقه لری بونده بولنور	buiurun itchiron istambolun en ei tchokhaleri bounda boulounour.	Entrez; on trouve ici les meilleur drap de Constantinople
الك ایوسنی چقار	En eiini tchikhar.	apportez les meilleur (drap)
اشته سکا بر ایو چوقه	ichte sana, bir ei tchokha	Voici pour vous un bon drap.
ایو در انجق رنکنی بکنمدم	Ei der andjak ringini beinemedum	Il est bon; mais je n'aime par la couleur.
اشته دخی اچق	ichte dakha atchik	En voici un plus clair.
بو رنکی بکندم اما چوقه‌سی یوفقه در	bou ringi beinedum amma tcho=khasi iouskha der.	cette couleur me plait mais le drap est trop fin.
بو چوقه‌یه ده بق اغا غیری یرده بوندن ایوسنی بوله‌مزسن	bou tchokhaia da bakhun agha ~~ag~~hairi ierde boundan eiini boulamazsen.	Mr. regardez ce drap ~~nuffe~~ pari Vous n'en trouverez de meilleur.

ارشینین قچه ویردسن	archin katcha Virirsen	à combien donnes tu le pic
اولوب اولاجغنی سویله یمی	oloub, oladjaghini seuileimmi	dis moi le juste prix.
ارشینی اوج بچوق غروشه اولور	archini utch butchuk ghroucha olour.	le pic sera à trois piastres et demi
صوك لاقردیکی (ری) سویله	son lakirdini seuile	dis ton dernier mot.
بهاسنی سویلدم	behasini seuiledum	J'ai dit mon prix.
بهالیدر اوج غروش ویره یم	behalider utch ghrouch — virim	c'en trop cher, je donnerai 3 piastres
بر اقچه ~~الکسك~~ (الکسیه) اولمز	bir aktche eksiq olmaz	je ne puis donner un aspre de moins
بنده سنك استدکلنی ویرم	bend a sinun istedicini virmem	Je ne le donnerai pas ~~le~~ prix que tu ~~le~~ demandes
الکسکه ویره مم	eksine viremem	je ne puis donner à perte.
ده شوندن ایکی ارشین کس	da choundan iki archin gos	hé! ~~donne~~ (coupe) moi deux pic de celui-ci
سکا یمین ایدرم که سنك ایله بر فایده م یوقدر (اولمز)	sana iemin iderum ~~[illegible]~~ senun ile bir faidem iokhder	Je jure que je n'ai aucun profit avec toi.
قصوری ویر	khousourmi ver.	rends moi mon reste.

بو التونی دکشتر	bou altoum deichter	Change moi ce sequin
نیچون	Nitchin	Pourquoi
الچق در	alltchak der	il n'est pas de poids
اشته قیریسی	ichte ghairissi	En Voici un autre
اللهه اصمرلدق	allah	adieu
الله بیلکجه اولسون		que Dieu Vous accompagne

آرسلان ايله اوكوزلر مثليدر	Aslan ile enguzler ~~u~~ meçelider	C'est la fable du lion et des beufs
آرسلان ايكى اوكوزك اوزرينه كلدى	aslan iqi enguzun uzerine geldi	Un lion vint sur deux beufs;
اوكوزلر ايكيسى دخى بربرينه مجتمع	~~u~~enguzler iqisi dakhi bir berine –	les deux beufs étaient réunis
اولوب بوينوزلرى ايله دوكشمكين	medjtemi oloub boinuzleri ile duguch meqhin	l'un à l'autre et à cause qu'ils se battaient avec leurs corne le
آرسلان ارالرينه كرمك ممكن اولمادى	aslan aralarine girmeg mumqin olmadi	lion ne pout entrer entre eux.
آرسلان بونلرى بربرندن آيرمق ايچون	aslan bounlari ~~b~~ir birinden airmak	Le lion pour les separer l'un l'autre
diriger حيله وخدعه يه سلوك ايدوب بن	itchin hhill ve khhadaia soloug idoub	eut recours à la fraude et à la ruse
كه تعرض ايتمم ديو آنلرى برى برندن	ben size ta'rruz itmem diou antari	Il les separa l'un de l'autre en
آيردى وآيردقدن صكره بربر ايكيسنى	biri birinden airdi ve airdukhden	disant je ne m'opposerai pas à vous
دخى يرتدى ويدى	sonra birer birer iqisini dakhi	après les avoir separé ~~l'un de l'autre~~ il le déchira tous les deux l'un après
	irtdi ve yedi	l'autre et les mangea.
امدى بونك معناسى بودر يعنى	imdi bounun ma'nasi bouder iani	Hé bien le sens de ceci est on a cette ressemblance
بكزر	benzer.	

ایکی مدینه نك اهالیسی رأی
واحد اوزرینه متّفق و متّحد اولسه لر
آنلرك اوزرینه دشمن ظفر بولمغه قادر
اولمز امّا قچنکه رأی و تدبیرلری بربرینه
مخالف و مغایر اولسه جمله سی هلاك
اولورلر

iqi medinenun ehalisi rei wahhid
uzerine muttefik ve muttehhid
olsalar anlarun uzerine duchmen zafar
boulmagha kadir olmaz amma —
katchangi rei ve tedbirleri birine —
mukhalif ve mughair olsa djumlesi
helakk olourlar.

que lorsque les habitans de
deux villes s'accorderont sur
un même avis l'ennemi ne
pourra remporter la victoire
sur eux, mais lorsque leur
avis et leurs délibérations
seront contraires à l'un et
à l'autre ils périront tous
les deux.

بوکرتلن دیکنی

دیکن برکرّه بستانجیه دیدیکه اگر بنم
ایچون برکیمسه اهتمام ایدوب بنی
بستانك اورتاسنه دیکیدی و بنی
هرکون صواروب بکا خدمت ایدیدی

Bouguertlen digeni

digen bir gerre bostandjiie didigi —
eier benum itchin bir gimse ihtimam
idoub beni bostanun ortasinda —
digeidi ve beni her gun souaroub
bana khizmet ideidi —

La Ronce

Une ronce dit un jour à un
jardinier, si une personne
avait soin de moi — qu'elle
me plantât au milieu d'un
jardin et qu'il me rendit
le service de m'arroser chaque
jour,

پادشاهلر بنم لطافتمه وچچكلرمه و
میوه لرمه مایل اولورلر ایدی پس بستانجی
آنی آلوب بستانك اورتاسنده الك لطیف
یره دیكدی وكونده ایكیشر دفعه
صواردی اول سببله دیكن بستانك
ایچنده چوغالوب قوی اولدی وبوداقلری
جمله اطرافنده اولان اغاچلره متفرغ اولدی
وكوكی یر ایچنه قوتلنوب طاغلدی
ودیكن ایله بستان طولوب كیمسه ایچنه
كیرمكه قادر اولمادی

بو مثل اكا بكزر كه
بر آدم بر یرامز كشی ایله قونشسه نقدر

Padichahler benum letafetume ve tchitcheglerume ve meivelerume mail olourlar idi. Pes bostandji oni aloub bostanun ortasinda en latif yerde digdi ve gunda iqicher defah soulardi ol sebebile diqen bostanun itchinda tchoghaloub kavi oldi ve boudak=leri djumle etrafinda olan agatchlere muteferrigh oldi ve qugi yer itchinne kuvvetlinoub daghildi ve digen ile bostan doloub qimse itchine girmeqe kadir olmadi

Bou meçel ana benzer qi

Bir adem bir iaramaz qichi ile konuchsa nekadar

Le Roi auraient de l'inclination pour ma beauté, mes fleurs et mes fruits. Le Jardinier la prit ~~et~~ la plaça au milieu du jardin dan le lieu le plus agréable et l'arosa deux foix pad jour. A cause de cela la ronce se multiplia ~~et~~ se fortifia dans le jardin et étendit ses branches sur les arbre qui étaient à l'entour sa racine se fortifiat, se dispersat dans le lieu et le ~~ronce~~ jardin fut plein de ronces de sorte que personne ne put y entrer.

Cette fable ressemble à cela que que si un homme se familiarise avec un mauvaise personne et n'est

آکا اعزاز و اکرام ایلسه شرارت و	ana y'zaz ve igram eilese chirret ve	~~pas possible que l'on~~ plus il le respectera
تمرّدی زیاده اولور و آکا احسان ایتدکچه	temerrudi ziade olour ve ana ihhsan	qu'~~on~~ il le révérera plus grande sera sa méchanceté
اول اساءتی زیاده ایلر	itdugtche ol isaté ziade eiler.	et sa perfidie. toutes les fois
		qu'il lui fera du bien, il lui
		feira plus de mal.
		(*) le méchant —.

ارسلان ایله اوکوز حکایه‌سیدر	arslan ile euquz hhiqiaiesidir.	C'est l'histoire du lion et du ~~bœuf~~ taureau.
ارسلان بر کره بر اوکوزی اولدرمك	arslan bir gerre bir euquzi eulurmeq	Un lion voulut une fois faire mourir
مراد ایلدی لکن اوکوز شدید اولغین بر	murad eiledi laqin euquz chedid olmaghin	un ~~bœuf~~ taureau; mais comme le ~~bœuf~~ taureau était fort
اوغوردن اوزرینه هجوم ایتمکه جرأت و (choc)	oghourdan uzerine hudjium itmeié djuraet	il n'osa pas l'attaquer tout d'un coup
جسارت ایده‌مدی پس بر حیله ایله انی	ve djesaret idemedi. pes bir hhilé ilé ani	Il voulut le faire venir à sa retraite
تنهاسنه کتورمك قصد ایلدی دیدیکه	tenhasine geturmeq qast eiledi didigi	par une ruse il lui dit: J'ai immolé
بن بر قوزی بوغازلمشم بنم قوناغمه کل انی	ben bir kouzou boghazlamichem benum	un agneau viens à ma demeure nous
پشوروب سنکله ایله یه‌لم اوکوز ~~دعوته~~	konaghuma gel ani pichurub senunle bile	le ferons rôtir, nous le mangerons ensemble
دعوته اجابت ایتدی قوناغه کلدکلرنده	ieielum euquz davet idjabet itdi konagha	le taureau accepta l'invitation. Lorsqu'il
	geldugleriinde	vint à la demeure du lion

اوکوز کوردیکه ارسلان قتی چوق اودون	euquz guerdigi arslan khati tchok odoun	et qu'il vit qu'il avait préparé beau-
تدارک ایلمش و ایری شیشلر پیدا ایتمش اوکوز	tedarug eilemich ve ~~iri~~ chichler peida it=	coups de bois et mis en évidance de
کوردکدن صکره اورادن قچمغه یول طوتدی	=mich euquz gourdugden soura oradan thatch=	grosses broches, le Taureau ayant vu
ارسلان دیدیکه ای برادر بورایه کلمشیکن	magha iol toutdi arslan didigi ei burader	cela s'enfuit en tournant le visage
		Le lion lui dit ô frère ~~as~~ étant venu ici
نه عجب قاچوب کیدرسن اوکوز دیدیکه بو	bouraia gelmichigen ne adjeb thatchoub	quelle chose étonnante fait que tu fuis
		et que tu t'en vas. le Taureau dit
تدارک که سن ایتمشسن بر قوزی پشورمک	gidersen. euquz didigi bou tedarug gi sen	ces préparatifs que tu as fait ne
ایچون دکلدر بلکه قوزیدن بیوک نسنه ایچون	itmichsen bir thouzou pichurmeq itchin	sont pas pour faire rotir un agneau
	dil der belgi thouzidey buiug nesne itchin	mais quelque chose de plus grand;
درانکیچون قچارم	der onun itchin thatcharum.	c'est pour cela que je m'en vais
بونک ~~مع~~ معنی و مثلی بودرکه	Bounun ma'ni ve misali bou der gi	Le sens et la ressemblance de ~~cett~~ est
		cela que.
عاقل اولان کمسه یه لازم درکه دوشمنی تص	akil olan guimseie lazim der duchmeni tesdik	Il faut que l'homme d'esprit
		soit fidele à son ennemi, et qu'il
ایلیه ولکن دوشمنه انیس ویار اولمیه	eileie ve laqin duchmene enis ve iar olmaia,	ne soit pas son ami.

gros

petite confiance

ami

طوشانلر ايله دلكولر مثليدر

بر كرّه كركسلر ايله طوشانلر مابيننده جنك
واقع اولدى طوشانلر دلكولردن امداد
واعانت استديلر دلكولر ديديلر كه اكر
بز سزك كيفيتكزى بلميدك وسزك
عدوّكز اولانلرك قوّتنى بلميدك سزه
امداد ايلر ايدك

بو مثلدن حصّه بو دركه
انسان كندودن قوّتلو ايله جنك
ومحاربه ايتمامك كركدر

Taouchanlar il tilqiler meßeli der.

Bir gerré gergesler ile taouchanlar mabe=
=inuzde djing vaki oldi taouchanlar
tilqilerden imdad ve ianet istediler
tilqiler dediler qi biz sizun gefi=
=etunuzi bilmeieidug ve sizun
aduvvunuz olanlarun ~~khuvvett~~ khuvvetin bilmeieidug
sizi imdad eiler idug.

bou meçelden khisse bou der qi
Insan gendudeṇ khuvvettou ile djing ve
muhharebe etmemek geregder.

C'est la fable des lievres et des renard.

Un jour la guerre eut lieu entre les lievres et les aigles. Les lievres demanderent secours et assistance de la part des renards les Renards répondirent si nous ne vous connaissions pas, et si nous ne connaissions par la force de ceux qui sont vos ennemis nous vous secourions.

La portion d'utilité que l'on peut retirer de cette fable est qu'il ne faut pas qu'un homme fasse la guerre et combatte avec un plus fort que lui.

دمورجی ایله کلب مثلیدر	Demirdji ile gelb meçelider.	c'est la fable du chien avec le maréchal ferrant.
بر دمورجینک بر کوپکی وار ایدی ه	bir demirdjinun bir geupegi var idi	Un maréchal avait un chien;
دمورجی هر بارکه ایشی ایشلر ایدی کلب	demidji her bar qi ich ichler idi gelb	toutes les fois qu'il travaillait le chien dormait toujours pendant ce
اول وقتده دائم اویور ایدی ایشدن	ol vakttnda daim ioureidi. ichden	temps. Lorsque fatigué du travail il s'asseyait avec ses compagnons
اوصانوب یولداشلری ایله اتمك یمکه ه	osanoub yoldachleriile ètmeg iemeğe	pour manger le pain le chien se
اوتوردقده کلب اویانوب یانلرینه کلوردی	otourduhkda gelb oianoub ianlarine	reveillait et venait à leurs côtés
دمورجی کلبه دیدیکه ای یرامز کلب	geluridi. Demidji gelbe dédi qi ei	Le maréchal dit au chien, ô —
بر چکیچ اوردوغمز زمانده یر صرصلور ایکن	iaramaz gelb bir tchegitch —	mauvais chien. Lorsque nous frappons
نه عجب اویانمزسن اما بز اتمك چینر ا	vourdughumuz zemanda ier sarsilur iqen	le marteau et que la terre est ébrantée il est étonnant que
اغزمزك صداسندن اویانورسن	ne adjeb ouianmazsen amma biz ètmeg	tu ne t'eveilles pas; mais lorsque nous mangeons tu te reveilles
	tchiner iqen aguzumuzun sadasinden ouianoursen.	par le bruit de nos bouche
بو اکا بکزر درکه	Bou ana benzer der qi.	Ceci ressemble à cela que
بعضی آدم نماز ایچون اذان اوقونورکن اویور	bazi adam namaz itchin ezan okhounour qen ioiar.	que bien des gens tandis qu'on crie l'ezan pour la pierre

وایشتمز امّا صوت نایی و ایرلامق صدا
وسایر لهو ولعبه متعلّق اولان سازلری
ایشدیجك آردنجه کیدرو کوشی جانیله
استماع ایلر

ودخی اکا بکزرکه
بعضی آدم کندو شاننه یرامیان
نسنه‌یی دکلر کندو ایچون هم دنیاده هم
آخرتده لازم اولان نسنه‌دن تغافل ایدر
بوایسه جهل اکبر وسفاهت محضدر

ve ichitmez amma ferti nai ve irlamaq
sadasini ve sair lehr ve labe
mutaallik olan sazleri ichididjeg
ardindje gider ve gouchi djanile —
istima eiler.

ve dakhi ana benzer qe

Bazi adam qendu chanine iara=
mian nesne~~ï~~ dinler qendu itchin
hem duniade hem akhi~~ratta~~ lazim
olan nesneden teghaful eder ~~bou~~
ise, djeli egber ve sefaheti mehhzder.

et n'entendent pas. mais l'
entendent le bruit de la flute
chanter des chansons et d'autre
instruments qu'appartiennent aux
jeux vont derriere et écoutent avec
la plus grande attention.

Et ressemble encore a cela que

que plusieurs personnes s'occupent
de choses qui ne leurs conviennent
pas et negligent les choses qui
leurs sont necessaire tant dans
cette vie que dans l'autre. si
cela est c'est une erreur bien
grande et une pure sottise.

Wer. — 2 vou.

21

~~49 P.~~ — 40..

~~49~~ — P

41 P — P.

5 — 34

2 — 4

25

5 — 20 .

5 — 30.

10 — 30

2e. Cahier

1819.

لو لو معلوم

معلم عالم

شراب الحرس

افندم

اولمق

اولوب

معلوم

معلم

پادشاه ... مقيم ايلچيسي

Fables et Dialogues

سودی سکك ایله اوکوز مثلی در
بر سودی سکك اوکوزك بوینوزینه قونمش
ظن ایتمشکه اوکوزه کندو وجودی آغر کله
پس اوکوزه دیمشکه اکر بن سکا اغر ایسم
بکا خبر ایلیه اوچایم کیدهیم اوکوز دیمش
که ای فلان نره یه قوندك و نره یه ضرر
ایتدك هیچ بلمم

بو مثل اکا بکزر که
بر کمسه ضعیف و خوار حقیر مراد ایلیه
که کندو اولولغله ذکر ایدرلر

Sirri sinetz ile enguez meçelider
bir sirrisineq enguzun boinuzine
thonmuch zann itmich qi enguze
gendu voudjoudi agher gele sez
enguze dimich qi eger ben sana
agher isem bana khaber eile otchaim
gideim enguz dimich qi ei falan
nereie thoundun ve nereie zarar itdun
hitch bilmem.

Bou meçel ana benzer qi
bir qimse zaifu khar ~~H~~hhathir
murad eile qi gendu oloulagghile
zigr everlar

C'est la fable du ~~bœuf~~ Toreau et du coussin

Un coussin s'étant placé sur la corne d'un Toreau s'imagina que son corps étant pesant au Toreau. Il dit au Toreau si je suis pesant fait le moi savoir que je m'envole, que je m'en aille. le Toreau lui dit : O un tel, je ne sais pas même où tu es et à quel endroit tu as fait du dommage.

Cette fable ressemble à ~~cela que~~ ~~qu~~ qu'une personne faible, vile et méprisable veut qu'on parle d'elle avec grandeur.

انسان و طاى

بر كشيه بر يوكلو قسرافه بيوب كيدركن
قسراق طوغوردى پس ياوريسى اناسى
اردنجه يورودوكدن صكره يولده طوردى
و صاحبنه ديديكه يا سلطانم كوررسن
كه كوچكم يورومكه قادر دكلم سن كيدرسك
بنى بوراده آليقوسك بن هلاك
اولورم اما بنى يانكه آلوب بيوينجه
بسلرسك سنى آرقه مه آلوب ديلديكك
يره فى الحال ايصال ايدرم

بو مثلك فائدهسى بودركه
بر كشى كرك دركه انعام و احسان

insan ve taï

bir guichie bir iuklu thisragha
binoub giderigen thisrakh doghourdi
pes iavrisi anasi ardindj urudug-
dey sonda iolda dourdi ve
sahhibine didigi ia sultanum
gurursen ben gutchugum, iurumeie
kader deiulem sengidoub beni
bourada alikhorsen ben helaq
olourum amma beni yanina aloub
buiumindje beslersen seni arkhana
aloub dildigin iere filhhal
yal iderum.

Bou meçlun faidesi boudurgi

Bir guichi gereqder qui inam ve
~~Hi~~ ikhsan

L'homme et le poulain

Un personne monta sur une
jument pleine, tandis qu'elle
marchai, elle mit bas. alors
le peti apres avoir suivi sa
mere s'arreta dans le chemin
et dit au maitre ô mon
maitre tu me vois peti, je ne
puis marcher. si tu t'en va
et que tu me laisse ici je
perirai. mais tu me prends
à ton côte que tu m'élève
jusqu'à ce que grandisse je
te ~~porterai~~ prendrai sur mon dos et dans
un instant je te conduirai
où tu voudra.

Le profit de cette fable est
celui ci.

qu'il faut qu'une personne
fasse du bien à ceux de

اهلنه و مستحقنه ایلیه و انی طرح و
ردّ ایلمیه

ارسلان ایله دلکو حکایه سیدر

بر ارسلان بر کره کنشك اسّلکندن بر
مغاره نك ایچنه کولکه لنمك ایچون کیردی
مغارنك ایچنه یاتدوقدن صکره بر
قرنجه کلوب ارقه سنده یورومکه باشلادی
ارسلان دخی ایاغه صچرایوب قودقوسندن
صاغنه صولنه نظر ایلدی و دلکو انی
کوروب کولدی و دیدیکه قرنجه دن بیلد
قورقامسن نیچون قورقارسن ارسلان
دیدیکه بنم آندن خوفم یوقدر لکن بویلد

eiline ve mustehhakine eilei
ve oni terhu redd eilemie

Arslan ile tilqi hhiqiaiessi dir

bir arslan bir qerre guneschin
issiliginden megharenin itchine
quelgelenmek itchin girdi
megharenin itchinde iatdughden
sonra bir karindge arkhasinda
iurumeie bachladi. Arslan
dakhi aiagha sitchraioub
korkousinden saghina solina
nazar eiledi ve tilqi oni gueurub
guldi ve didi qi [struck through] karindgeden
bile korkmaz sen nitchin
korkarsen arslan didi qi benum
andan khoufum iokhdur laqin
benim

sa maison, et ceux qui en
sont dignes et qu'il ne le
rejette pas.

C'est l'histoire du renard et du
Lion.

Un fois un Lion, a cause de la
chaleur du soleil entra dans
une caverne pour se mettre
à l'ombre. Après s'être couché
une fourmi vient. Elle
commença à marcher sur son
dos. Le Lion sauta sur ses
pieds à cause de sa peur
regarda à droite et à gauche.
le Renard le vit, rit et lui
dit je n'ai pas peur de la
fourmi pourquoi as tu peur
le Lion dit ma crainte
n'est pas de cela mais

ضعیف حیوان بنم اوزرمه بندوکندن	Zaït haivan benum uzerume	la honte me vient de ce qu'un
بکا عار کلدی	bindigunden ban ar geldi	si faible animal soit monté sur
		moi.
بونك مثالی بودرکه	Bounj meçali bouder qi.	La ressemblance de ceci est que.
عاقل اولانه خوارلق ونقصان عرض	akhil olana khirlatt ve nokhsani	pour celui qui a de l'esprit
		le mépris et la diminution
اولمکدن یرامزدر وبدتردر	arz eulmegeden iaramaz der ve	d'honneur est pire que la
	bedter der.	mort
قاری ایله طاوق مثلیدر	khari ile taouk meselider	c'est la fable de la poule et la
		femme.
بر عورتك بر طاوغی وار ایدی هرکون	bir avretun bir taoughi varide	une femme avait une poule qui
کومش یومرطه یومرطلادی بر کون قاری	her gun gumuch ioumourta	pondait chaque jour un œuf
	ioumourttadi. bi gun khari	d'argent. La femme se dit un
کندی کندینه دیدیکه اکر بن طاوغك	gendi gendini didigi eger	jour à elle même si j'augmente
	ben taoughun iemini ziade edersem	sa nourriture, elle pondra
یمنی زیاده ایدرسم کونده ایکیشر یومرطه	gunde iqicher ioumourta	deux œufs par jour. Lorsqu'
		elle eut augmenté sa nourriture
یومرطلر قجنکه یمنی زیاده ویردی	ioumourtlar. khatchangi iemini	le jabot de la poule se fendit
	ziade virdi taoughun haousala=	et elle mourut.
طاوغك حوصلهسی چاتلدی اولدی	=si tchattladi euldi.	

بو مثلدن فایده بو در که	Bou meceldey faidè boudur qi	le profit de cette fable est que
نچه کمسه چوق فایده یه طمع ایتمکله	Nitche qimse tchoh faideie tema	si une personne veut trop gagner
contentement اصل مالنی یتودر هر حالده قناعت اولادر	etmeie asli malini iturur. her a	elle perdera son cappital. dans
	halda khanat olader.	quelques etat que tu soi ~~chaque etat soit~~ contens de
		tout son.
طوشان ایله دیشی ارسلان مثلیدر	Taouchanile dichi arslan meceliur	C'est la fable du ~~lionne~~ lievre et de
		la Lione.
طوشان بر کره بر دیشی ارسلونه دیدیکه بن	Taouchan bi gerre bi dichi	Un lievre passa un jour auprès
	arslanine didigi benher iil nitche	d'une lionne en disant: chaque
هر ییل نیچه اولاد طوغرورم وسن مدت	evlad dogourum ve sen muddeti	année je mets plusieurs enfans
عمرکده یاخود یا ایکی اولاد انجق طوغوررسن	eumrunde ia ~~khua~~ khaod ia	au monde tandisque toi tu n'en
	iqi evlad andjath dogourousen	met seulement qu'un ou deux dans toute
دیشی آرسلان اکا دیدی کرچکسن لکن	dichi arslan ana didigi —	ta vie. La lione dit: c'est
بن بر طوغوردم اما آرسلان طوغوردم	gertchqsen laqin ben bi dogou-	vrai; mais si je n'en met qu'un
	rum ama arslan dogourum.	au monde c'est un lion.
بو مثلدن مراد بو در که	Bou meceldey murade boudur qi	le ~~depis~~ profit qu'on retirer de cette fable est que
مبارک وهنرلو بر ولد عاجز وهنرسز چوق	Mubareq ve honerlou bir veled	un enfant beni et vertueux
اولاددن یکدر	adjiz ve honersiz tchoh evladay	vaut mieux que beaucoup
ایودر	eider.	d'enfant meprisable et sans vertu.

اوّلكی مكالمه

قول

دكال يهودی ساموئيل عطار محمد چلبی ايله ايتمه‌لری اوزره

ساموئيل بو زمانكز خير اولسون محمد چلبی كيفكز ايو می نه عالمده‌سكز دكانكده برشیء قالمامش آه

محمد چلبی معمّر اول بازركان نه در اصلی چوقدن كورمدك بر پاره‌ی ~~چوقدن~~ چوق عاقلی آز آدم

بولمدك كه سنكله بر آز شينی قيه‌لم

ساموئيل محمد چلبی شمدی بربكی بازركان كلدی توركچه بلور امّا استانبولك حالنی بلمزسن بو

en conjecturam

دكانده اولمقدن بر مطلق دكان تدارك ايله تخميناً بر بيك غروش قدرده نه ياپرسك ياپوب بول بنده بازركانی

الدادرم شويله بويله ديو بولايكه او بيك غروش ايله النده يكرمی اوتوز كيسه اقچه قدر قيه‌يدك امّا يارسنی

ويرميسن سنده ياری آقچه الدقدنصكره بو ولايتده طورمه

محمد چلبی هه هايده يقه‌لم ياريسی چوقدر امّا ايكيسی بن آلودم برين سكا ويردم نيچون ديرسك

سن بوراده اوتورجقسن بن ترك ديار ايتملويم

ساموئيل   محمد چلبي ترك ديار ايتمكه نه حاجت او اقچه ايله بر ايكي بيل طشرده كار ايله صكره بر شقه

طرفه كل استانبول بيوك سنى نه دك بوله جق الله اصمرلدق

محمد چلبي   خوش كلدك صفا كلدك ايشك راست كله كورديم سنى يا الزده اوكان قصودشيمز كيدر يا بر آز

پاره صاحبي اولورز

ايكنجي مكالمه

دلال ساموئل فرنك بازركاني الداتمق اوزرينه

يهودي بازركانه   افندم بو زمانكز خير اولسون يتاقده ميسكز سزك قهوه يه شكره بهاره مشترى بولدم كه ديمه كتسون

بر ايكي دكان اجمش دكاني دوناطمق استر سزدن مناسبني بولمدم

بازركان   اما باق دير لركه دلالر بازركانلره چوق دك ايدر بن اويله حيله يه كلمم ايشم طوغرودن طوغرويه آلدانرسم سن

بيلورسن آه

یهودی باشم ایچون نه سنی آلدادرم نه انی صوکنده نصل کار ایده جکنی بن بیلورم اکر ویره سی ویرمکه اینانمزسک

بتون آلتمشلق آکاه بنم نه یاپجغم صکره طویارسن

بازرکان وار ایمدی او ادمی بورایه آل کل بن بر کره کوره یم مخزنی [دکانینی] کورمک حاجت دکل

یهودی اولسون

اوچنجی مکالمه

ساموئیل یهودی محمد چلبی فرنک بازرکانی بازارلری اوزرینه

یهودی صباحکز خیر اولسون محمد چلبی بازرکانه سویلدم سنی شمدی اورایه کوتوره جکم اما هیچ اقچه‌ک وار ایسه برابر کوتوره لم سکا بر نصیحت ویره یم طوق کوزلو کورک زیرا انلر طوق کوزلولکه [الکیه] جان ویررلر

محمد چلبی دیدیکلر بیلیکی تدارک ایتدم اونی کوتوررز بش یوزالسن کوتور بش بن بازرکانه دیه‌لم که دخی کتورجکیدک اق اقچه اولدغندن یك اغر جماله ویرسك سوز اولور زیرا برزم

استانبولمزده بر آدمك زنكين اولمسی اولدغنی طویارلرسه مالنی راحت ایله یدرمزلر برم استانبولم
الکلاشلمز بر مملکت در

یهودی بازرکانه اقندم ایشته دیدیکم عطاری کتوردم اویله طوغری آدم که افندمك کوزل آدنی
ایشیدنجه کورمدن بیلك فروش کتوردی استرسه دخی کوتوره‌یم دیدی اما بن قومدم افندم زیرا
استانبول پك فنادر اللهه صغندق طوغاندرنجی پك چوق در جمله بازرکانلرك ایچنده بو آدمدن
طوغو طوغروسن بولمدم

بازرکان باق یهودی کوستریشده بر ابو آدم لکن هر نه که ویررکم سنی بیلورم زیرا بو کمسه ایله ایکی کورشیودم
یهودی محمد چلبینك قولاغنه محمد چلبی کوردکمی بازرکان بکا نه سویلادی نه که ویررکم سنی بیلورم
ای شمدی آلدغك شیك یاریسی دکمزمی

محمد چلبی یا بکا دیدکله بو مملکتدن کیت بو مملکتدن کیدن آدم زیاده آلمق لازم دکلمی

یهودی اونکله قولایین بولورز ذوقکه باق

بازرکان یهودییه یهودی سن ~~چلبیه~~ چلبییه نه سویلدك چلبی سکا نه سویلدی

یهودی افندم بن دیدمکه هر وقت کلمات اولمسون الدغمزده کوره بوکون قرق اللی کیسه اقچه لك

بردن شیئی قالدر چلبی ده دیرکه یوق بن اویله آدمدن حظ ایتم کتوردکم اقچه قدر شیئی کوتوررم کوج

ایله یکرمی بش اوتوز کیسه اقچه لك بهار شکر قهوه قالدرمغه کوکلنی ایتدم باق افندم بونلر بیوك عطارلردر

اویله هفته ده ایدی تقسیط ایله اقچه ویرمك بلمزلر ویررسه بردن ویرر

بازرکان وار ایمدی حماللری کتورده شیلری قالدر

دوردنجی مکالمه

ساموئیل یهودی حماللر کتخداسی محمد چلبی قرق بازرکانی. بهاری قالدرملری - اوزرینه

grands corbeilles

یهودی کل حماللر کتخداسی شو قوفه لری ~~...~~ فوچیلری بهار قرزویلرینی قلدربه

حماللر كتخداسي   يك ايو

بازركان يهوديه   اشته يهودي كوزك اوكنده هيسي طارتيلدي سنده قلم طوتدك بنده دقت ايتدم فيئاتلري
ايله حساب اولندقده تمام اوتوز بش كيسه اقچه لك شيء اولدي بيك غروشني اشاغي واردق، اوتوز اوچ كيسه
اقچه باقي قالدي بو قدر شيئي ايناندغمك اصلي سنك خدمت ايتدكك بازركانلر سني هزار كره تجربه ايتمشلر

يهودي   ينه اويله در قالق محمد چلبي كيده لم

محمد بازركانه   خوشجه قالك ان شا الله وقت ايله چوق كورشرز

بشنجي مكالمه

يهودي   يولده كيده ركن عطاره بازركانه كورك سويلمك اوزرينه

محمد چلبي   هي سن اويله ... بيلورسن

يهودي   بن نه كميلر باتردم محمد چلبي الدغمز شيلري اوجوز پهالو صاتالم همان اقچه اولسون اكر بازركان
بتون البته سندن مالي استيجك صاقين قورقه في الحال محكمه يه كوتورب بر تقريب ايله بازركانه يمين دوشر بالكه
سنك باره يوق

یمین ایتمز بنونی سکا حالده قالی او وقت یارسی سنك یاریسی بنم یمین ایدیجکنی عقلك کسه دعوای ,ر باشقه
کونه ,ر اغوب یاکان شاهدلری بولور دکلہ درن

محمد چلبی
افو بن یهودی اکر حقیقت بویله دیدکك کبی اولورسه اولزمان یاریسن دکل دخی زیاده ویررم

یهودی
وار ایمدی ایشك داست کلسون بن بوردن باشقه یره کیدرم

التنجی مکالمه

یهودی ,ر قاج کوندن صکره بازرکانه کلمك اوزده

یهودی
افندم بو وقتکز خیر اولسون کوردکمی بنم باشمه کلانی اوف کل اولدم خراب اولدم اوم بارقم یقلدی

بازرکان
اه یهودی نه در بو فریادکك اصلی اوك بی یاندی چوجوقلرکمی اولدی

یهودی
افندم کشکه اوم یانه ایدی جوجوقرم بن اولیدم که بو کونلری کورمیه ایدم اوف نه فنا اولدی یازق بنم
باشمه نه ردن صنا شدم ایاقرم قریله ایدی که وارمیه ایدم بوبله فناشی باشمه کلمیه ایدی بندن اشمه دوستمه نصیحت
اولسون که ,ر دخی دلالك ایتمه سون بنم دلالك نه نه یاقشردی باباماك قوجومان بیللورجی مغزاسی دوررکن

بازركان / یهودی بنو فریاد كلك چابالمانك اصلی نه بكا بیلور جانم صقلدی

28

یهودی حنی شو سكا اوته کون کتوردکم ادمی طولاندیرجی در دیدیلر کوسترشدك ایوی ادمه بكزر اما هله اک ایوسی

قوکین بولمغه اللندن سزك مالی اله بیلیدك

بازركان اونك قولی وار آ یسا فجی کوندرر او آدمی سن بونده ایکن چاغردرز

یهودی افندم کرم ایله لطف ایله عنایت ایله سن افندم دارلسك المدن مالی اومی آلورسن جانمی

ازاد ایدرسن بونلر مسلماندر بر آدمه کین ایدرسه جانی آلورسن بازركان سن سكا برشئی ایدهمز لکن بنی یا

اولدررر یا افترا ایله اولدرمکه چالشر امان افندم سنك بكا دوستلغك بنم کلوب خبر ویردیکی سویلمزسن

بازركان یهودی بویله ایسه سن وارکیت بن یارین برابر یسا قجی آلوب دکاننه وارورم اکر اقچه‌می یا

آلدیغی دردی ویردسه نه اعلی ویرمزسه محکمه حاضر آ

یهودی ای افندم الله اشکی کتوردسون اللهه اصمرلدق

بازركان خوش کلدك

یدنجی مکالمه

یهودی عطاره کلوب خبر ویرمك اوزینه

یهودی صباحلرکز خیر اولسون کوردکمی اوانی بازرکان طویمش بنی چاغردی بن ده دیدم که او قورقجق
ادم دکلدر یوق البت بن یارین واروب درقی با اقچه‌یی آلورم ویرمزسه حقندن کلورم * دیدی لکن قورقمه
بنم سکا بورجم یوقدر دیه‌سن

محمد چلبی آه یهودی بر قاچ کونك ایچنده نصل انکار ایده‌یم دخی کتورن حماللر دوریور یا اثبات
ایدرسه بن نه یاپه‌یم

یهودی شو قدر قوانینی بلمزمسن حاکمك قارشوسنده وار برابر سزی طوتدرلر حاکم بازرکانه
صورر که نه استرسن بو ادمدن اول دیرکه اوتوز اوچ کیسه اقچه‌لك بحار ویردم شکر ویردم قهوه ویردم اونی
استرم حاکم تکرار سکا صورر که سن بو بازرکاندن بو قدر شیئی الدکمی سن ده سویله که بلی افندم الدم اما تماماً اقچه‌سنی
تسلیم ایتدم بر اقچه ویره‌جکم یوقدر دیرسن حاکم ینه بازرکانه دیر بازرکان بو شیلرك اقچه‌سنی بو آدمدن

الدکی بازرکان ده دیرکه آلدم او وقت حاکم سکا سوال ایدرکه باق ادم بازرکانه آلدم دیور سن اقچه می
اداایندکنه شاهدک وارمی سنده دیرسن افندم شاهدلرم وار اما شمدی کتورمک ممکن دکلدر بازرکان
بر یمین یتسونه اللهدن بولسون او زمان حاکم بازرکانه یمین تکلیف ایدر اوده بلکه ایتمزسن قورتولورسنک
اما صاقنوب بکا یادسن ویرمزلک اتمه

محمد چلبی دوستم اکر بو دیدکک کبی ایشلر دوزسه محکمه یه کیدن خرجی چقاردقدنصکره یاریسی سنک
یاریسی بنم

یهودی هی محمد چلبی بن ادتق کیدرم سنک یانینه دعواکز برطرف اولدقدن صکره اوغرادم هم سنک
اوکده کورشه لم

محمد چلبی ای خوش کلدک باقه لم بزده نه ایش کوده بیلورز

سکزنجی مکالمه

ونک بازرکانک عطار محمد چلبی نک کاوب محکمه یه کیتملری اوزره

بازركان خدمتكارنه — وار بكا رايدن بر يساقجى آل كل

خدمتكار — اولسون افندم

بازركان — چوق اكلنمه چابك كل كه اركنجه واره لم

خدمتكار يساقجيلره — ~~صبلمد~~ صباحلركز خير اولسون كيم كيدر بزم اغا ايله اراجق استانبوله

يساقجينك برى — هايده كيده لم

خدمتكار اغاسنه — افندم اشته كتوردم

بازركان — ايلچيرى كچ قالدق يوروك

ايلچيرى — باشم اوستنه ان شا الله بر خيرلى ايشدر

بازركان عطاره — بو وقتك خير اولسون كيفكز ايومى بنم سكا كلمه مك اصلى اقچه اقتضا ايتدى اقچه بكا ويره ميسن

عطار — خير اولا چلدمشى سن الله اعلم وار بازركان وار نه ده صوندكه اوراده كيلرى كيمه مال ويركسه پاره ويره اندن استه بن سنى بر دخى كوردم ايكى اولور

بازركان   يساقجييه   آل ايلكيچرى بونى كوتور

يساقجى   اويله اولمز سنلن ايله محكمه يه وارز بر محضر كوندروب ~~[illegible]~~ كتورديرز

بازركان   پك مناسب على بشه. بن بوراده طوره يم سن وار محكمه‌ده‌دن بر ادم كتور

يساقجى محكمه ده   محضر باشى اغا بكا بر محضر وير اما بر ايشى بيلور آدم اولسون

محضر باشى   حسين اغا وار شو يولداشيله كيت كله جلبى ادمى آل كتيم ديوب عناد ايدرسه قوللغه

ويره باشنى كوزنى يارديرق اويله كتور

حسين   باش اوستنه افندم هايده يولداشى سن بكا اوزاقدن كوستر سلام عليكم محمد چلبى بيورك

محكمه ده دعوجيكز وار

محمد چلبى   سمعاً وطاعةً بر فرنك ايله پيرپيرى دكلمى انلر وار ميسيدى بن انلرى قوللغه ويروبده بنده محكمه يه

كيده جكم لكن كرم ايله سن ايلرو كيت بنده اردك صكره وارورم

حسين   باق محمد چلبى بندن صكره چوق اكلنمه بن محضر باشى اغايه كركى كبى اكلدرم

محضرباشی قنی عطار دعواجیسی اولان قرنلو ایله برپیری افندینلو یانینه چقدیلر

حسین سلطانم شمدی کلور لکن سزه نیاز ایدرکه بونلر بکا شرّلك ایده یودلر کرم ایتسون افندیم

اوصول ایله الکلتسون بن زیاده سی ایله خرجلرین ویره‌یم ایشته افندی محمد چلبی ده کلدی

محمد چلبی ماشاالله افندم وقتی شریفلر عزیز اولسون نجه طبع لطیفکز انشاالله مزاجکز خوشدر

محضرباشی وعلیکم سلام صفا کلدیکز خوش کلدیکز دعوا ایتدکلری ایدیکز بیورك افندینك

یاننه بن افندی یه الکلدرم سبحان الله خوشمدی طوغرویه حق یاردمجیدر

طقوزنجی مکالمه

دعوا کورملو اوزره

قاضی افندی محضرباشی یه قنیه محضرباشی بونلرك دعوا ایتدیکی ادم

محضرباشی افندم اشته برم عطار محمد حلد چلبیدن ایشی

قاضی یك ایو کلمدن اولورسه اولسون سن اشاغیده کرکی کبی تصحیح ایتدکی

محضر باشی   بلی افندم سز دعوای کوزلجه دکلمکزی بو قرنلی ایلسه بو یولداشی رجا ایدرلر اما
بزم عطار محمد چلبی زیاده سی ایله یلواررکه افندی کرم ایتسون لطف ایتسون حقی اجرا ایتسون دیر

قاضی   ایشی اکلدم الله حقی اظهار ایلیه   دعواجیلره   هی جانم ایانم اوزیند قالقلک
شویله قرشومده یان یانه طورك باقه لم دعواجیکز ایسه ابتده او سویلسون

بازرکان   سلطانم بو ادمه اوتوز بش کیسه اقچه لك بهادشکر قهوه ویردم بیاك فروشنی تسلیم
ایلدی باقی ذمتنده اوتوز اوچ کیسه اقچه حقم قلدی انی طلب ایدرم اللهك امرینه قائلم

قاضی   ایو محمد چلبی باق بازرکان سندن اوتوز اوچ کیسه اقچه ادعا ایدرسن نه دیرسن

محمد چلبی   افندم سز حاکم الشرعسکز سزك حضورکزده خلاف اولمز سزی الداتق کونشی بالچق ایله
صوامغه بکزر بلی خلاف دکلدر بن بازرکاندن اوتوز بش کیسه اقچه لك رزق الدم اما بنم ایاغم ایاغمه
سکدرمدی تا پاره ی آلمینجه تماما ادا اتدم اکر بوراده حقم حق اولمزسه قبه التنده پادشاهك حضورنده
دعوامی کوردرم اوراده ده اجرا اولنمزسه حضور باریده محکمه کبراده دعوام فصل اولنور او وقت جوابه
قادر اولمزسن زیرا بن بو دعوای محضر باشی اغایه اکلتدم

قاضی ایو جانم الکلدم آشمدی اقچه‌یی ادا اکلدیکنه شاهدلرک وارمی

محمد چلبی سلطانم شاهدم وار امّا تیزالدن زه‌ده بوله‌یم بندن اقچه‌یی آلمدیغنه بر یمین ایتسون اگر ابدرسه

افندم بو قدر اقچه ویرلمز او وقت باشمه چاره‌سن کورورم

قاضی ای نه دیرسن بازرکان کرچک بو ادمدن ویردکن رزقلری اقچه‌سن الدکمی

بازرکان سلطانم بیلک فروشدن غیری آلمدم

قاضی کوزل امّا بو ادم دیرکه تماماً ادا اندم ادامه شاهدم وار لکن بندن اقچه‌یی آلمدیغنه یمین

اتسون هم شرعنه اقتضاسی بویله‌در یمین ایدرمیسن

بازرکان سلطانم بر ایکی کیسه اولسه بلکه جانمه قرین اولسون دیو هیچ طنمایم لکن بو مسخره‌لق دکل

اوتوز اوج کیسه‌در نیچون یمین اتم ایدرم اویاسه بر دعواییه باشه چقاردم که بوراده فصل

اولنمزسه وزیرک حضورنده عرض اوطه‌سنه قاضی عسکر افندیه دکلتدررم

قاضی عطاره ای دوستم باق بازرکان نه دیر یمین ویرلمی یوخسه شاهد کتورمیسن

عطار افندم یمین ایدرم دیدکدن صکره بندن یمین ویرم اوج کونه‌دک شاهدلرم کتوررم

قاضی بازرکانه   بازرکان محمد چلبی شاهد کتوره جك بوکون کونلرده جمعه جمعه ایرته‌سی بر بازار
ایکی بازار ایرته‌سی کون سن بورایه کلورسن بو آدم قچر اد باب دکل اکر بازار ایرته‌سی کون شاهد کتورمزسه او
وقت اوتوز اوچ کیسه اقچه‌یی حکم ایله اعلام ایدرم

بازرکان   سکا سویلرم افندم اکر بو ادم اوچ کوندك یا قچرسه یاخود شاهد کتورمزسه سندن طلب ایدرم
بویله راضی اولورمیسن

قاضی   بلی ایو سن وار کیت بن بو کمسه‌نك بر یارار کفیلن آلوب اویله قویوردرم

اوننجی مکالمه

محمد چلبی محکمه‌دن چقوب یهودیله مشورت اتمسی اوزرینه

یهودی   ای محمد چلبی اغور اوله دعوایی نصل اتدیك صقن بکا اویون اتمه اقچه‌نك یاریسی
بنمدر

محمد چلبی   وای بازرکان حای حقه بازحای حرامزاده ایدك بزیمی قوللردن ایدك بن سنی محکمه‌ده
کورمدم

یهودی سن بنی کورمدك امّا بن سنی کوردم بنم اولادلرمی یوللره یوللره قومش ایدم که نصل اولور دیوب انلر بکا خبر ویردیلر شمدی سن شاهدمی بوله جقسن انکله قولادین بولورز کل اردمصکره محمود پاشا محکمه سنلی یاننده بر قهوه وار او قهوه نك احبابی بوی بویدر دعواسنه کوده یلان شاهدی انده بولنور هایده کیده لم

محمد چلبی بازرکان باشیمزه شال اورتسك ایو دکلمی زیرا بزی بلمسونلر قودقرم فرنکك یولده چاسوسی بولنور

یهودی سن قورقمه سلطانم بیورك محکمه یه یقین بقال دکاننه سنکله یمك یمه بهانه سیله کیررز ایچری طرفنده اوطوروب اودیدیکم قهوه نك قهوه جیسنی بقالك اوشاغی ایله چاغردیرز اه مناسبی ایله بره ایکی اوچ آدم بولور

اون برنجی مکالمه

بقال دکاننه کیرمك اوزره

یهودی بقال ایچریده بره یمك یيوب و قهوه ایچمك ایچون اوچ بش کشی اوطوره جق یر وارمی

33

بقال بنم ایچریده بر اوطهم واردر قهوه ایچك توتون ایچك اویقو اویویك

یهودی افرین بقال سن بر سوز اکلره بکزدسن کل محمد چلبی ایچری کیره لم بقال اوشاغی چاغرده محمود

پاشا محکمه سنك یاننده که قهوه جیبه کتوردسن

بقال بن اکلدم قودوقوم ابو شاق کتسه اولمز بن کندم چاغروم

یهودی ای معمر اول بن سنلی ابتدا سوز اکار اولدیغکی چهره کدن بیلدم هایده ایدی چابك اول

بقال قهوه جینك قولغینه برزم دکانده کل اکلدغم بوندن سکا بکاده پاره وار

قهوه جی اشکاره کمسه بیلمسون دیو سویلدی آ بقال سنك دیدیکك عرب هر کون شومیدانده

طبله ایله کلوردی لکن شمدی کوردکم یوق سن وار کیت بن خبر آلودسم سکا خبر ویرم

دکانده بعض احباب قهوجیبه صورملر جانم اللهی سوردسن او بقاللر سکا صوردیغی عرب

نصل عربدر

قهوه جی بهی سلطانم قنی شو ایه بر عرب کلمز میدی بعض کره دوانی بعضده بشمش قطایف

صاردم (بدی) دردمندك براز یاقنی بالنی طوكاندرمش انی ارایوردم (ذوالله)

احبابدن بری — او بن اوعری شمدی بورایه كلوركن سلطان بایزید جامعنك ایچنده ایكنه جیلرك یاننده كوردم

قهوه‌جی — امان احباب بن شمدی كلورم وارایم شونی بقاله خبر ویره‌یم

احبابدن بر ایلكیسی — باق قهوه‌جی بیلورسن آ بقاله ادم اقتضا ایدرسه بو اغالر هر بری بر دایشه كتدیلر بز بر هفته در یسفتاحمز یوق

قهوه‌جی — بنده اكلدیغم بقالك چوق شینی لكنی اقتضا ایمان كرك بن واره‌یم ایشی اكلایه‌یم بقالی بورایه كونده‌رم سز برابر كلك

بقال — آفرین چلبی بو قدر بلكمه (بلكمان) اولورمی ایچروده بر یهودی ایله بر مسلمان وار بر اوتوز قرق كیسه اقچه دعواسی ایتدی الی افرینه اویغون ایكی شاهد استر

قهوه‌جی — هایده ایمدی بزم دكانه وار قهوه چلمجه سنك یاننده ایكی بیوك قاوقلی مور چقشیرلی بول (واسع) یكلی فره‌جلی كوزی سرمه‌لی افندیلر واردر بیوك افندیلردی قهوه‌نك احبابندن سكا صوردرسه

طاغنق

34

که عربدن الاجغلو چوقتی اللـه کایغنی ویرسن دکانمده یاغ بال قومدی که زیرا بن بویله صباحچه اندم

قهونلی ایچنده که اولان ایکی افندی   بقال وارالمی یوخسه بزلازم دکلمی یز

بقال   بیورك سزك ایچون کلدم اللـه کایغنی ویرسون فلاح بنی کل اندی

اکنجی

یولده کیدرکن افندیلر   جانم بقال نصل اولدیه ویردك بك یانق یانق سویلیوردن اللـه ویره ایدی

پاره

المزه بو ماده‌دن بر از کیره ایدی

بقال   بهی سلطانم سز اویله اکلرسکز هله دکانه وارەلم سنده قاپوجی بنده قاپوجی بو اراقده کمسه

طوتمسون دیو بر از دکیدر

اون ایکنجی مکالمه

بقال دکاننده قول اتمك اوزینه

بقال محمد چلبی ایاسه یهودیه   اشته سزه هم قهوه‌جی هم الی اغزینه اویغك دعوانك اصلنی بیلور

کبی سویلر ایکی دانه‌ده افندی کتوردم

محمد چلبی   آفرین بقال ماشاالله بیورك صفا كلدكز خوش كلدكز بقال چبق كتور قهوه احضرله باقك

افندیلر ایچمزده یبانجی یوق بر بزركك بازركاندن اوتوز بش كیسه اقچه لك شی الدق نه بیلهیم كندم كبی

ظنّ ایتدم اقچهیی كندینه بالتمام تسلیم ایتدم شمدی بزدن اوتوز اوچ كیسه اقچه طلب ایدر كرم

ایدك افندیلر بونك طریقی نه وجهله ایسه بر یولنی بولوب باشه چقهلم

افندیلرك بری   ای سلطانم كیچن كیچدی اولان اولدی شمدی اولهجغه بقهلم فحواسنجه

بازركانه اقچهیی تسلیم ایتدیككز وقت هیچ كمسه وارمیدی

یهودی   خیر افندم بر چلبی بربن برده بازركان ایدی بو چلبی صافی زر محبوب التونی اولهرق

اویله كتورب بنم یانمده تسلیم ایتدی بن كوردم امّا نه پیلهیم بكا شهادت ایتمك الویرمز دلاللغم وار

قزلك بیراقی التنه بولنمشم بكا سویلمك كوجدر كرم ایدك بونك بر قولاینی بولك سز بیوك

ثوابدر اتابنی اغزه ویرمیك

افندیلرك بری كندی ایاقداشنه   برادر نه دیرسن بو خصوصده بزی كوده اصلنی [illegible] بلمیان

باق ایمدی بو افندیلر ایاقلرینه مورچقشیر كیمش باشنه بیوك قاوق كوزلرینه سرمه یلان شهادتنه

کلمشلر دیرلر بزی ایسه الله طوغرو شاهدلکیله قوللنیور سبحان الله نه بیوردیسلز بوکا نه تدبیر

35

ایده لم

اوریسی   افندی کوزل دیدك حق طوغرویه یاردمجی امّا یولك اکریسی سوزك طوغروسی بن نه
دیه جکمزی فکر ایتدم باق یهودی بو چلبی کرچك سنه کرچك امّا شمدی یلان اولدی صاغدن صاغه
بن بر کیسه اقچه استرم بر کیسه اقچه‌له ایاقداشمه یوز غروش قهوه جییه یوزده بقاله ویرك بوران هر نه
که اقتضا ایدر ایسه مشورتن ایدرز بوراده بریکرز اوطوردیغمز قهوه‌ده بیله بو سرّی اچمایز هم چلبی
استرسن دوم ایلچی قاضیعسکری افندینك کتخداسی بنم دوستجغزمدر اکاده بر آزشی اطایه لم ده
قاضیعسکر افندی دعوای بردن یکا دکله‌سون کتورشوندن بکا اول غروش ویر وارایم بر چاوش
بوله یم قاضیعسکر خطابًا فرمان لیتدره یم جمعه کونی عرضی اوطه سنده وزیرك حضورنده بو دعوای
کوزلجه ضبط ایتدره یم

محمد چلبی   امان افندم عنایت ایله کرم ایله قابی قپامه جه کرك قاضیعسکر افندیه کرك
اقتضا ایدن خرجی ویرك سزلر بقاله قهوه جی‌یه وسایر لوازماته ایکی کیسه اقچه ویررم بو اقچه‌یی

یانمدن ویره جکم بکا نه بازقدر سزنیم هم انام هم بابام اولوب ایشمی کوردك سزده اجر عظیمدر

افندینك بری   چلبی اغا کرچك سن یا تکرار بازرکان سندن اوتوز اوچ کیسه آلسه که ایومی

بویله شی اولمز وارسن برشقه آدملره باق بز سنك دیدیکك دکلیز قالق افندی کیده لم

محمد چلبی   ای افندم نیچون اوتلرسکز دخی سزك ~~[illegible]~~ ایاسه صحبتن ایده یورز کرم بیورك

abrege

اوطورك قانی قان ایله یومزلر قانی صو ایله یورلر فحواسی ایکی یوز غروش دخی ویره لم اولمز دیرسکز خلاصهٔ

مرام اوچ کیسه اقچه یه تکمیل ایدیرم زیاده ویرمنکه شیئی بوقدر نه پیایم ایشم بتمزکه صاغلق اولسون

سزده

افندینك اوبری   چلبی اغا طارلمزسکز بزم افندی برادرده یا بانه سویلمش سزده الله ویرسون ایشلر

راست کلسون بر کوزك اغلکه بر کوزك کولسه سکا کیسه یی دوست ایته دیرز

یهودی   باقلی آدملر اراده قول یوق یمورطه یوق نافله غوغا ایشلر راست کلسونده یا سزك دیدیکز

اولور یا بزم واریلی صاغلغله

اون اوچنجی مکالمه

36

قهوه‌ده شاهدلر قول ایدوب فرمانی نظام ویروب و قاضیعسکر افندیه ال التندن دعوایی

بلدرمکه اوزره

قهوه‌جی ای افندیلر دعوایه مباشر ایشته بزم عثمان چاوش اغایی ایدرز بن دعوایی اکلادم

قونکده بویله دعوه‌لره متعلق نه قدر فرمان وار اولمزمی عثمان چاوش اغا او فرمانلری بری

عثمان چاوش اولمز بر فرمانی قاچه بپارلر شوراده عرضحالجینک برینه بش پاره‌یه بر عرضحال یازدردم

اون پاره‌ده بر کاغد خفافلرک النه ویرد بیورتدردم فرمان یاپدرمه کوچ برشیمی سز قاضیعسکر افندی طرفنی

یاپالم

افندیلرک بری عثمان اغا سز بیورک ایشکزه بنده قاضیعسکر افندینک کتخداسنه کیدرم اللهه

اصمرلدق بن چابک کلورم ان شا الله قاضیعسکر افندینک کتخداسنه سلام علیکم علی افندی

سلطانم بوکون سزه کلمکه هم دعالی هم دوه‌لی در

علی افندی وعلیکم السلام بلدن شاهدلرک پیری آحقاباز سنک الله بردر دیدیکه ایناندم

غیریسنه اینانمام

افندی افندم بنم سزه نه دمان یالان سویلدیکم وار

علی افندی طوغرو سویلر اولیدك یالان شاهدی اولمز ایدك بونیلیه لم او اقرضی بنم براز پاره وارمی

افندی سلطانم بر یهودی ایله بر چلبی کوردم فرنکلی بردن براز رزق الشلر فرنکلی بازرکانی ویردیکی رزقك پاره سنی الدقدنصکره تکرارًا پاره طلب ایدرمش شاهدی یوق نه یاپسون دردمند بنم دوشدی باقیسون سز بیلورسکز

علی افندی نه ویریور یارم کیسه اقچه بکا خرجدن بشقه برکیسه اقچه ده افندیه الیویرسه دعوای افندیه قالدردوکمده سزی طوغرو شاهد در دیو دکلتدیم

افندی سلطانم خرجیله شیمده بر بچق کیسه دن اکسك اولمزمی کیرو یانه بنم برشی قلمز

علی افندی دیدیکمدن اشاغه اولمز دیدیکم قدر اولورسه نه اعلی اولمزسه بنم نه یاپه جغمی سنده اکلرسن

افندی سلطانم بن سنك قولك ایم نه امر ایدرسن باش اوستنه دیلرسن دیدیکك قدر ال یوق

بنده كه مرحمت ايدرسن بر مقدار اشاغه آلورسكز باقى سز اعلم سكز

على افندى   كفته خور اشاغيدن كولشدك وار دعوايه بوراده رابطه وير الله كريمدر
ordre

افندى   افندم حق تعالى سنك وجودكى اكسك ايتمسون بو قوللركز مرحمتكز غضبكزك اوستنه ترجيحدر حق تعالى يه امانت اوللسن افندى اللهه اصمرلدق

على افندى   وار صفا كلدك خوش كلدك بويله بكا مخالفت ايتميه رك اولديغى وقت كوزل اولور

اون دوردنجى مكالمه

چاوش   افنديلر ايله برير كلهجك قول و قرار ايدهجك فلان كونى قاضيعسكر حضورينه وارالم ديمك اوزرينه

عثمان چاوش   قهوه جى قنى قاضيعسكر افنديه كيدن افندى دخى كلمديمى يا اوزره يه كتدى
جرى

قهوه جى   نه ده ايسه كلورلر ايشته ايكسى بربرينه بولمشلر لاوردى ايدرك كليورلر
بربرنى

افنديلرك بريسى   سلام عليكم عثمان چاوش اغا فرمانى ايتدركز ان شا الله

عثمان چاوش   وعلیکم السلام افندی سلطانم بز زمانی قوینمز قودق سز نه یاپدکز

افندی   اوت ایاقداشمه انی سویلردم قاضیعسکر افندیلر کتخداسیله بینمزده چوق لطافتلی

لطیفه کچدی الله امانت پارچه چلبیدر هله ایشمز نظام ویردك بکا تنبیه ایلدی که همان برکون

اول دعوایی دکلتدك سز مساعده ایدرسه ایده رز دیدی قهوه جی محمد چلبیه کوندره لم چاغرسون

یاخود اونه وارالم بر مشورت ایده لم ده یارنده او برکون دعوایه مباشرت اولنسون

عثمان   پك مناسب هایده ایمدی قهوه جی یولداشی محمد چلبی یی بول اولدیغی کبی اکلات نه

وجهله نظام ویره چکسه سکا بر شافی جواب ویرسون

اون بشنجی مکالمه

~~قهوه جی~~ قهوه جی محمد چلبی یی بولوب خبر ویرملی اوزره

قهوه جی   ماشاالله محمد اغا چلبی سن دکانده راحتکه باق بز اشاغه یوقاری سنلی ایچون ایلدکم

~~محمد چلبی~~ محمد چلبی   یا هو نه استرسن بیودك بهارك انواعی وار اکر بارهك یوقیسه ده

مانع دکل بر کوزنجه گوستر هله چق یوقاری توتون ایچرمیسن کیسه ك یوقیسه چبغی بن کیسه مدن

طولدرمغه ال اما سكا انى كوسترەيم باق كوردكى اغزلغى برىسى ديشيلە صقديده نه قدر قيردى

قولغينه كيزليجه اقرداش لطيفه طريقيله سويلدك اما بن اطرافدن قورقرم اخشام سن اوه

route

كل كوزل مشورت ايده لم

قهوه جى ‏ ‏ ا محمد چلبى اوه كتمكه نه حاجت ايشك اصلى ايكى چفت صحبت افنديلر سويلشمش

چاوش فرمان ايتدرمش انلر فرنك بازركانى جمعه كون قاضيعسكرك قوشوسنه كوتوردلرسنه

اركلن كل

محمد چلبى ‏ ‏ اويله ايسه بن ان شا الله جمعه كونى طوغرو قاپويه واررم چاوش اغا فرنكى

آلسون ده كتورسون

اون التنجى مكالمه

قهوه جى چاوشه اوكلان سوزى بيلدرمك اوزرينه

قهوه جى ‏ ‏ عثمان چاوش اغا واردم محمد چلبى بولدم سكا سلام اندى چاوش اغا بازركانى

آلسون ده پاشا قاپوسنه كتورسن بن اوراده بكلرم ديدى

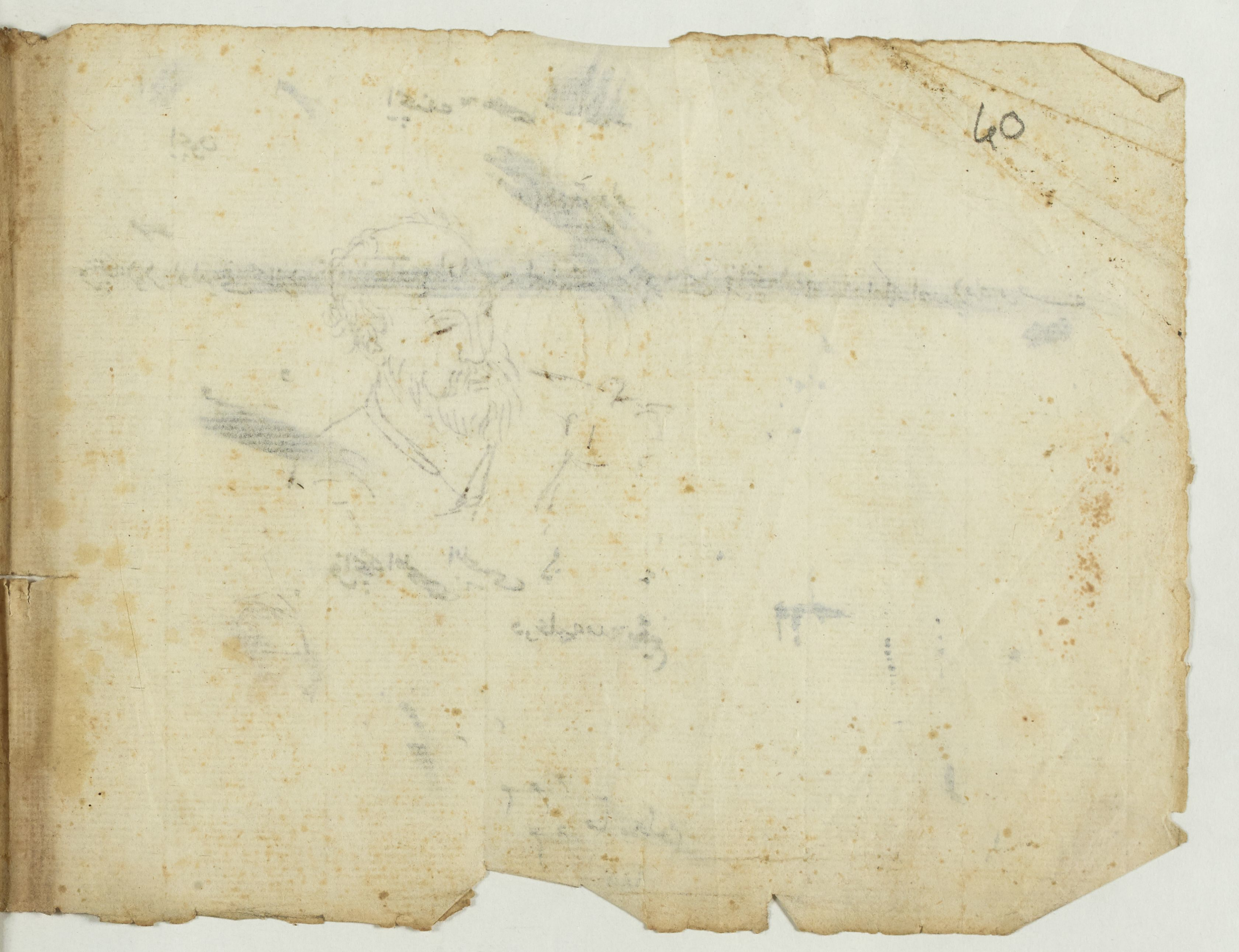
عثمان بلك ایو بن شمدی اصل ترجماننه کیدیرم صحبت ایتدکدنصکره مناسبی نه ایسه اکا
کوره حرکت ایدرم
قهوه‌جی الله سلامت ویره اغا کوره‌یم سنی بولایکه اوالقده بن بر از پاره طوغروله ایدی

اون یدنجی مکالمه

چاوش ترجمانه کلوب ونك بازرکانتی قپویه کوتورملك اوزره
عثمان صباخکز خیر اولسون ترجمان بك کوزل ارکن قالقیورسن
ترجمان صفا کلدکز نه‌یپه‌لم ایش اوزرینه اولان ادم راحتیله اویغو اویویه‌مز بوراه بو کون بر
مصلحتکز وارمی
عثمان بلی سزك غلطه‌ده بازرکان جوجینلك بنده فرمانی وارکه بو کون استانبولده عطار محمد
چلبی دعواجیسیله پاشا قپوسنده مرافعه اوله چقلردر سکا انك ایچون کلدم که بر یساقجی‌می کوندرورسن
یوخسه بن وارهیمی

ایچنده
ایچون
دو علیه من
ما معلوم
معا